

Symaskine ABC

med

Kyndøl Symaskiner

66178183

Symaskine ABC – lær din symaskine at kende

Vi kender det alle sammen – vi bruger ligesøm og zigzag på vores symaskine, og ikke mere!

Men der er jo faktisk rigtig mange muligheder, også selv om det ikke er en af de avancerede maskiner man har: I de næste timer vil vi beskæftige os med alle grundfunktionerne på symaskinen: Hvad bruger man de forskellige sømme til og hvornår? Hvilke andre funktioner er der, og hvordan kan de gøre livet nemmere for os? Og endelig hvad bruger man de forskellige trykfødder til – er de virkelig nødvendige?

Til slut vil vi sy en lille ting, som kan varieres alt efter hvilke former for dekoration man vælger.

Bagerst i dette kompendium findes yderligere et par ideer, der også vil være oplagt til den, der først er ved at lære symaskinen at kende.

God fornøjelse!

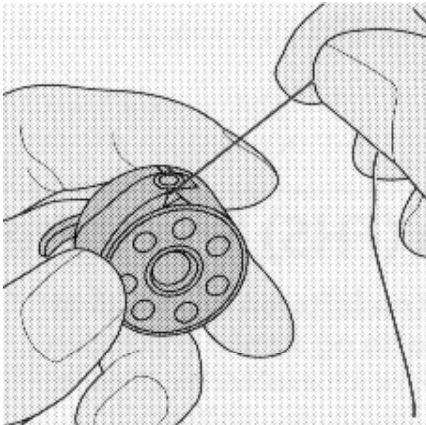
Generelt om symaskinen

Klargøring af maskinen

Første gang man sætter sig til en symaskine, man ikke kender, er det vigtigt at kigge i brugsanvisningen, for at være helt sikker på hvordan man spoler, hvordan man tråder og for at være opmærksom på om maskinen skal trådes anderledes til forskellige sømme.

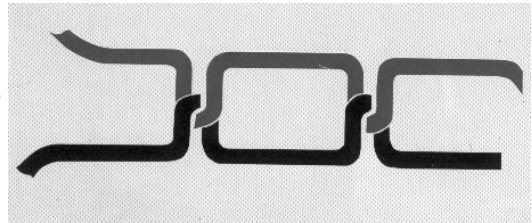
Trådspænding

Mange går uden om indstillingen af trådspændingen, **fordi man er lidt usikker på, hvordan den skal stå**, og det er da som oftest heller ikke nødvendigt at stille på spændingen. Syr man i et materiale, man ikke har prøvet før, er det en god ide at lave en lille prøve først, for at sikre sig at indstillingen er rigtig:

Man starter altid med at kontrollere undertrådsspændingen: *Sæt spolen i spolekapslen og læg tråden igennem fjederen. Når man nu holder i tråden, skal den kunne holde spole med kapsel, dvs. tråden må ikke løbe ud.*
Lav et lille kast med kapslen (som med en yo-yo): Herved skal spolekapslen løbe ned af tråden, dvs. tråden bliver trukket ud, men stopper selv igen.

Herefter kontrolleres overtrådsspændingen: *Sy en ligesøm i dobbelt stof med en stinglængde på 3 – 4. Overtråden og undertråden skal mødes **imellem** de to stoflag, dvs. hvis der er små løkker på den ene eller den anden side, skal spændingen stilles, og da vi allerede har justeret undertrådsspændingen, er det overtrådsspændingen, vi stiller på.*

Nålestop

Alle Berninas elektroniske maskiner har nålestop, dvs. nålen stopper altid oppe. Ind imellem har man brug for at nålen stopper nede i stoffet, og på alle disse maskiner findes nålestop som en funktionstast. Tryk på tasten og nålen stopper ned i stoffet hver gang.

På de lidt større modeller findes tillige en funktion, hvor man med et tryk med hælen på igangsætteren kan sy $\frac{1}{2}$ sting, dvs. er nålen nede og man trykker på igangsætteren, går nålen op og omvendt.

Med nålestop bliver det fuldstændig overflødigt at bruge håndhjulet.

Når undertråden skal hentes op, bruges nålestop:

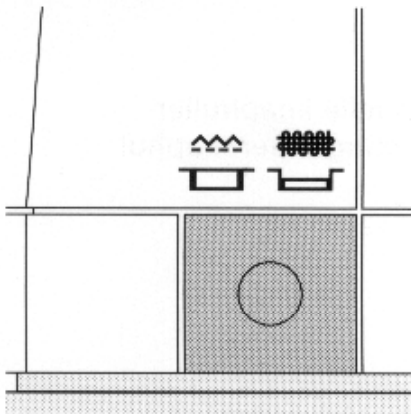
Hold i overtråden, tryk en enkelt gang på igangsætteren (alle maskiner) = maskinen syr et sting og henter dermed undertråden op.

Display

I lysdisplayet foran på maskinen er alle indstillinger samlet på ét sted for at øge overskueligheden:

1. Den valgte søm
2. Stinglængde
3. Stingbredde
4. Nåleposition
5. Trykfod egnet til den valgte søm
6. Evt. aktive funktioner

Transportør

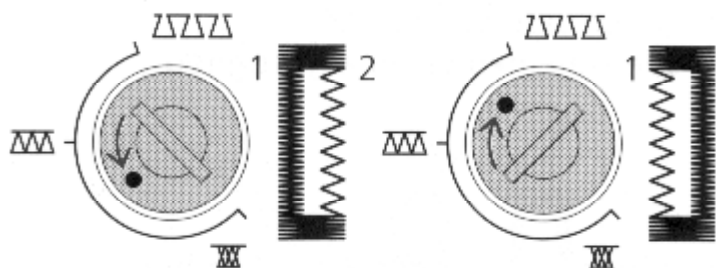

De små tænder, der sidder under trykfoden er transportøren. Det er den, der sørger for at stoffet glider under trykfoden. Hvis man vil sy f.eks. frihånds-broderi, slås transportøren fra, dvs. tænderne sænkes, så stoffet manuelt kan bevæges frit under trykfoden.

Balance

Hvis man syr knaphuller eller sømme hvor materialet transporteres både fremad og bagud, kan det være nødvendigt at checke balancen: Med balance-knappen kan man finjustere transporten, så maskinen har samme stinglængde, hvad enten den syr fremad eller tilbage.

Sy en prøve (f.eks. et knaphul) og check at siderne er ens.

Trykfodstryk

Syr man i de helt tynde stoffer (chiffon el.lign.) kan det være nødvendigt at stille på trykfodstrykket: Trykket bestemmer hvor hårdt trykfoden trykker stoffet ned mod transportøren, dvs. når trykket stilles lavere, kan stoffet lettere glide under trykfoden. Det er meget sjældent at man behøver at stille på dette tryk, men har man problemer med at få en pæn søm, er det løsningen.

Alm. anvendte sømme

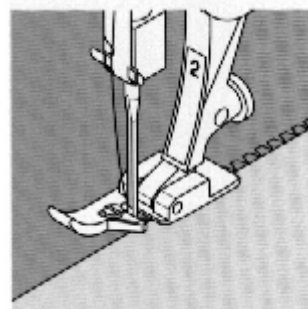
De oftest anvendte sømme er ligesøm og zigzag, og der findes regler for stinglængde/-bredde alt efter hvad sømmene bruges til:

Søm	Anvendelse	Stinglængde	Stingbredde
Ligesøm	Sammensyning i vævede stoffer	2,25	0
	Stikninger i tynde materialer	3 – 3,5	0
	Stikninger i tykke materialer	3,5 – 4,5	0
	Maskinrining	5	0
Zigzag	Afkantning i medium materialer	1,5	3,5
	Afkantning i tykke materialer	1,5	3,5 - 5
	Sammensyning i strækstoffer	1	0,5 – 1
	Pyntesøm, som satinsøm	0,25 – 0,5	Efter ønske
	Pyntesøm, synlig zigzag	Efter ønske	Efter ønske

Andre nyttesømme**Vari-overlock:**

Sammensyning i bløde maskevarer.
Afkantning i finere materialer.
Muslingsøm.

TIP: Hvis man bruger en overlockfod, bliver kanten meget flottere, da stoffet ikke trækkes sammen

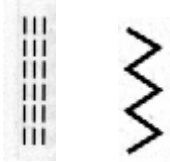
Slangesøm:

Påsyning af elastik.

Slangesømmen giver stof og elastik mulighed for at kunne strækkes uden at tråden springer.

Hæftesøm: Svarer til en alm. ligesøm, men starter med at hæfte og maskinen hæfter selv i slutningen, når man har markeret med et tryk på hæftetasten.

Forstærket søm: Den forstærkede søm kan sys enten som en ligesøm eller som en zigzag.

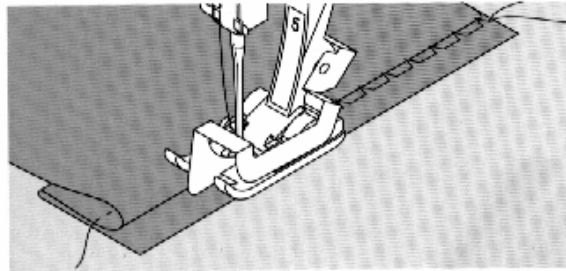
Ligesømmen bruges især til at forstærke udsatte sømme som f.eks. en bukserunding.

Zigzag-sømmen kan bruges til at forstærke en søm (svarende til ligesømmen) eller som pyntesøm, hvor den tre-dobbelte søm giver en flot effekt.

Blindsøm:

Bruges til usynlig oplægning i tykke materialer.

Der kastes først over den rå kant.

Oplægningen stryges op og ries evt.

Stoffet foldes som vist på ovenstående tegning, og sømmen syes med blindstingsfoden, idet stoffolden, hvor sømmen skal ligge, føres langs linealen på foden.

I tyndere materialer vil man få en synlig søm (som et lille sting med regelmæssige mellemrum), der kan bruges som en flot effekt.

Dobbelt overlock:

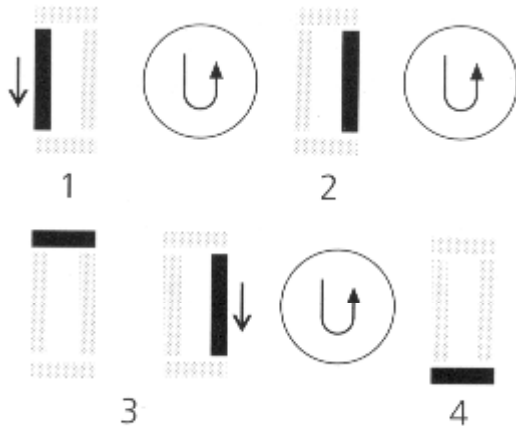
Til sammensyning eller afkantning af strikstoffer og stoffer, der let spryder ud. Til forskel fra vari-overlock, er denne søm lukket i begge sider, og bliver dermed mere stabil.

TIPS

Maskevarer

Brug nye maskinnåle, for ikke at beskadige de fine masker

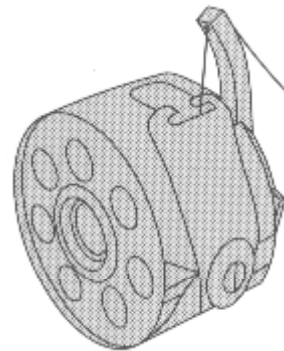
Knaphul:

Knaphullet kan sys som et manuelt knaphul, hvor maskinen stoppes for hver knaphulsdel, men man kan også vælge at indprogrammere det første knaphul (ikke 125), hvorefter de efterfølgende syes magen til.

Knaphullet kan bruges som en pynteeffekt:
 Sy en række knaphuller i samme længde som et båndes bredde; spræt knaphullerne op og træk båndet igennem.

For at få et rigtig flot knaphul, øges undertrådens spænding: På spolekapslen sidder et lille "horn". I hornet findes et hul, hvor tråden føres igennem (se tegningen). Det kan være en god ide at bruge denne ekstra trådspænding når man syr pyntesømme eller andre sømme, hvor undertråden ikke må ses på retsiden.

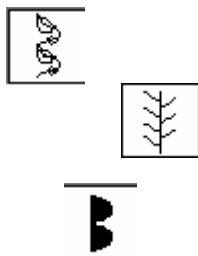

Stoppeprogram:

Er der gået et lille hul i stoffet, kan det stoppes ved at sy en meget tæt række stikninger henover.

Brug også stoppeprogrammet til at lægge et farvestrøg over et stykke stof f.eks. som man lægger rouge på et ansigt.

Pyntesømme:

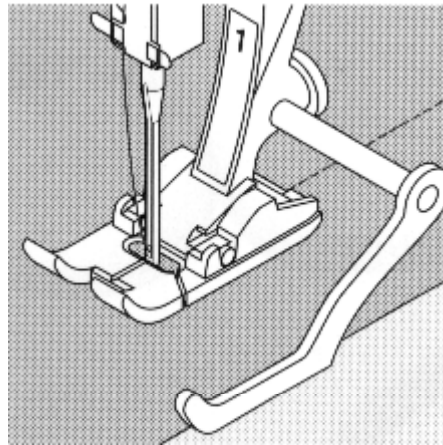
Lav en flot effekt på et måske kedeligt materiale, ved at sy en enkelt eller en række pyntesømme.

Eller brug pyntesømmen som synlig oplægningssøm, og klip stofkanten ind til sømmen. De fleste pyntesømme transporteres både frem og tilbage, og da de samtidig har en vis bredde, afkanter de stoffet og hindrer trevler.

Tilbehør

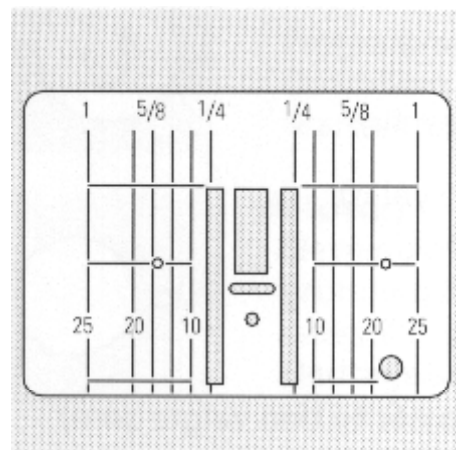
Kantlineal

Kantlinealen kan skrues fast bag på de fleste af trykfødderne, og hjælper til at holde en præcis afstand til f.eks. en allerede syet søm.

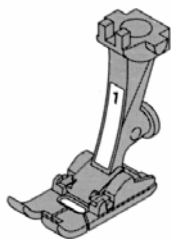
Rensebørste

Brug rensebørsten, når maskinen skal rengøres: Man får en pænere syning og maskinen holder længere, hvis man en gang imellem renser griberen for trådrester og støv, ligesom det er en god ide at fjerne **stingpladen** og rense under denne.

Trykfødder

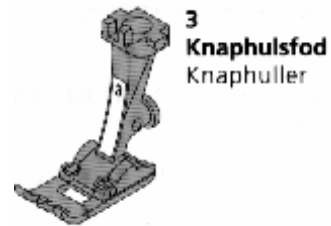
Der findes en række standard trykfødder, der følger med maskinen, når man køber den. Trykfødderne er lavet for at gøre syningen nemmere for dig, så prøv at bruge de forskellige trykfødder, der hører til din maskine og har du særlige behov, findes der en hel stribe af trykfødder, der kan hjælpe dig.

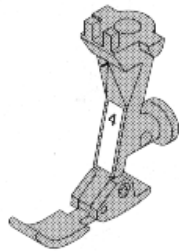
1
Transportørfod
Nytte- og
pyntesømme

Transportørfoden er den oftest anvendte; læg mærke til at trådslidsen sidder ude i siden, for at undgå at tråden hænger fast, når man syr tilbage.

Knaphulsfoden er foran udstyret med en lille tap, der er beregnet til at sætte et stykke perlegarn fast, hvis man vil sy knaphullet over garn og dermed få et tykkere og mere markant knaphul.

3
Knaphulsfod
Knaphuller

4
Lynlåsfod
Isyning af
lynlås

Lynlåsfoden er ganske uundværlig, når man syr lynlås i: Nålen flyttes ud til den ene side og foden placeres, så kanten følger stofkanten.

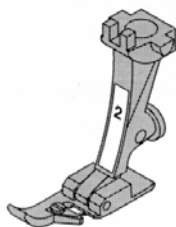
Skal man forbi lynet, trykkes nålestop = nålen går ned i stoffet, trykfoden løftes og lynet kan trækkes forbi.

Blindstingsfoden bruges, som vist på tegningen s. 6, til usynlige oplægninger.

En anden måde at bruge foden på er at bruge den lodrette plade som føring, hvis man vil sy en meget smal søm: Fold stoffet og lad stofkanten følge pladen. På den måde kan man opnå en effekt, der minder om en biese eller lave en helt smal afkantning.

5
Blindstingsfod
Usynlig
oplægning,
kantstikninger

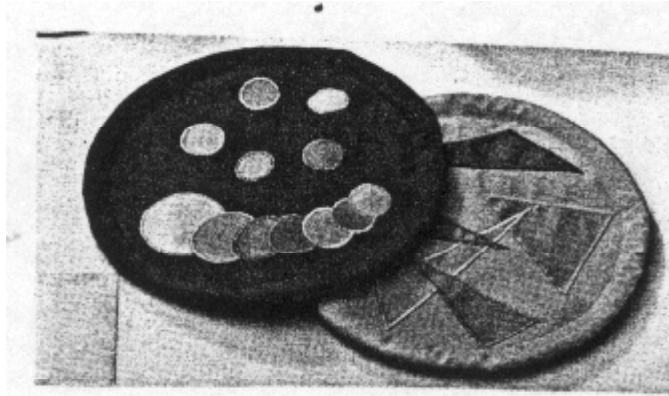

2
Overlockfod

Overlockfoden er ikke en standardfod, men bliver hurtigt uundværlig, når man først har prøvet den: Vi kender alle sammen problemet ved afkantninger med zigzag eller overlocksømme, hvor stoffet er så tyndt at kanten bliver trukket sammen til en hård lille pølse. Med overlockfoden trækkes tråden til omkring en lille metaltap, og ikke omkring selve stofkanten. Dermed får man en fin og glat afkantning.

Syprojekt: Frisbee

Dette lille projekt er sjovt at sy, fordi man kan dekorere det præcist som man har lyst til – og efter børnenes individuelle formåen. Når den er færdig, er det et sjovt legeredskab, og bliver derfor også brugt bagefter.

- Materialer:** 2 stykker stof 30 x 30 cm
- Tilbehør:** Dekorationsmaterialer (stof, skind, plastik o.lign.)
Sand
- Mønster:** Cirkel, 26 cm i diameter (finder du bagerst i mappen).
- Vejledning:**
1. Dekorér den ene eller begge cirkler.
 2. Sy cirklerne sammen 1 cm fra kanten (vrangsiden udad). Lad en åbning på 5 cm stå åbne, til at vende igennem (se tegningen).
 3. Vend cirklerne.
 4. Ri kanten og pres evt.
 5. Sy en stikning nøjagtig 2 cm indenfor den syede og vendte kant (dette er en tunnel til sandet).
 6. Fyld tunnelen med sand.
 7. Sy åbningen til med små sting (i hånden).

Symappe

Et andet lille projekt er en symappe med plads til nåle og andre sy-ting. Også denne lille mappe kan pyntes med forskellige sømme, bånd, applikationer eller hvad man nu synes er sjovt.

- Materialer:**
- 2 stykker stof i A5-størrelse
 - 1 stykke fyldvlies i A5-størrelse
 - 2 stykker vlieseline i A5-størrelse
 - 1 stykke kraftigt stof (f.eks. uld el. filt) 11 cm x 17 cm
 - 1 kantebånd ca. 75 cm
- Tilbehør:**
- Dekorationsmaterialer (stof, skind, plastik, knapper, bånd osv.)
- Mønster:**
- Stykkerne klippes ud i de angivne mål (børnene kan folde et A4-ark og bruge det som mønster.
- Vejledning:**
1. Stryg vlies på de to stykker stof
 2. Det ene stykke dekorerer m/ navn og andre pynteting.
 3. Det andet foldes på midten, det lille stykke lægges midt på og der sys fast i midtlinien.
 4. Sy evt. bånd fat til det andet stykke – til at binde saks el. andre ting fast med.
 5. Spray lim på bagsiden og lim fyldvliesen på. Spray ligeledes lim på det andet stykkes bagside og lim fyldvliesen til her.
 6. Zigzag kanten.
 7. Sy skråbånd på langs hele kanten.
 8. Fold mappen midt på. Sy til slut et bånd fast på forside og bagside (evt. med knap-isynings programmet), så mappen kan lukkes. (Man kan også vælge velcro-bånd).

God fornøjelse!